

Valsts ieņēmumu
dienests

27.12.2021.

Informatīvais materiāls

Izmaiņas 2022.gada valsts sociālās apdrošināšanas obligātajās iemaksās

Valsts ieņēmumu dienests informē, ka pieņemtas izmaiņas valsts sociālās apdrošināšanas obligātajās iemaksās (turpmāk – obligātajās iemaksās) reglamentējošajos normatīvajos aktos:

1. 2021.gada 16.decembrī pieņemti grozījumi **Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā**, kas 2021.gada 17.decembrī publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr.244B ([2021/244B.1](#)) un stājās spēkā **2021.gada 18.decembrī**.

2. 2021.gada 8.decembrī pieņemti grozījumi likumā "**Par valsts sociālo apdrošināšanu**", kas 2021.gada 21.decembrī publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr.246 ([2021/246.4](#)) un stāsies spēkā **2022.gada 1.janvārī**.

3. 2021.gada 21.decembrī ir pieņemti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.827 "**Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli**", kas 2021.gada 23.decembrī publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr.248 ([2021/248.38](#)) un stājās spēkā **2021.gada 24.decembrī**.

Atsevišķu grozījumu piemērošanai noteikts cits spēkā stāšanās laiks.

Būtiskākās izmaiņas:

- ✓ obligāto iemaksu minimālo objektu neapreķina:
 - par tiem pārskata mēnešiem, kuros Ministru kabinets visā Latvijas teritorijā ir izsludinājis ārkārtējo situāciju;
 - proporcionāli par tām gada kalendāra dienām, kurās:
 - 1) darbinieks atrodas dīkstāvē, kas radusies viņa vainas dēļ;
 - 2) darba ņēmējs ir atstādināts no darba bez darba algas saglabāšanas;
- ✓ noteikta īpaša obligāto iemaksu pensijas apdrošināšanai 10 % apmērā veikšanas kārtība pašnodarbinātajiem no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākuma no intelektuālā īpašuma;
- ✓ precizēti pašnodarbinātā iesnieguma par plānotajiem ienākumiem iesniegšanas termiņi.

Darba devēja ziņas par dīkstāvē esošiem darbiniekiem

Darba devējs ziņas par darbinieka atrašanos dīkstāvē un ziņas par darba ņēmēja atstādināšanu no darba (amata) pienākumu veikšanas par periodu no 2021.gada 1.jūlija līdz 18.decembrim var iesniegt līdz 2022.gada 18.janvārim, norādot šādus ziņu kodus:

53 – datums, ar kuru darba ņēmējs atrodas dīkstāvē, kas radusies darbinieka vainas dēļ, vai darba ņēmējs ir atstādināts no darba bez darba algas saglabāšanas;

54 – datums, kurā darba ņēmējs ir sācis darbu pēc dīkstāves, kas radusies darbinieka vainas dēļ, vai darba ņēmējs ir sācis darbu pēc atstādināšanas no darba bez darba algas saglabāšanas.

Darba devējs ziņas par darba ņēmēju, kurš atrodas dīkstāvē, kas radusies darbinieka vainas dēļ, vai darba ņēmēju, kurš ir atstādināts no darba bez darba algas saglabāšanas, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā **atsevišķā** dokumentā (1.pielikums). Iesniegtās ziņas par darba ņēmēju, kurš atrodas dīkstāvē, kas radusies darbinieka vainas dēļ, vai darba ņēmēju, kurš ir atstādināts no darba bez darba algas saglabāšanas, darba devējs drīkst precizēt tikai vienu reizi 30 dienu laikā no pirmreizējā dokumenta iesniegšanas datuma.

Lai paziņotu par personu, kuru nodarbina darba devējs, kas reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, periodā, sākot no 2021.gada 1.jūlija, un turpmākajos, izmanto šādus ziņu kodus:

55 – darba ņēmējs, kurš sācis sociālo pakalpojumu sniegšanu un kura darba devējs, tā struktūrvienība vai filiāle ir Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēta institūcija;

56 – darba ņēmējs, kurš vairs nesniedz sociālos pakalpojumus un kura darba devējs, tā struktūrvienība vai filiāle ir Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēta institūcija.

Izmaiņas pašnodarbinātajiem lauksaimniekiem un autoratlīdzību saņēmējiem

Pašnodarbinātie no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākuma no intelektuālā īpašuma obligātās iemaksas 10 procentu apmērā pensiju apdrošināšanai maksā vienu reizi par visu **2022.gadu** vai 2021.gada otro pusgadu līdz nākamā gada 23.janvārim. To aprēķina no gada (vai 2021.gada otrā pusgada) brīvi izraudzītā obligāto iemaksu objekta kopsummas un gada (vai 2021.gada otrā pusgada) faktisko ienākumu starpības.

Par obligātajām iemaksām pensiju apdrošināšanai iesniedz pašnodarbinātā ziņojumu EDS līdz nākamā gada 17.janvārim, aizpildot IV ceturkšņa ziņojumu, kurā atzīmē, ka gūst ienākumu no intelektuālā īpašuma vai no lauksaimnieciskās ražošanas.

Līdz 2022.gada 1.februārim pašnodarbinātajam ir tiesības precizēt ziņojumu par obligāto iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākuma no intelektuālā īpašuma par periodu no 2021.gada 1.jūlija līdz 2021.gada 30.septembrim.

Līdz 2022.gada beigām tiek pagarināts pārejas periods, kurā autoratlīdzību saņēmējiem ir iespēja, neregistrējoties kā saimnieciskās darbības veicējiem, maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli:

- 1) līdz 25 000 eiro – 25 %,
- 2) pārsniedz 25 000 eiro – 40 %.

No 2023.gada 1.janvāra persona, kura saņem ienākumu no intelektuālā īpašuma vai no zinātnes, literatūras vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju darbu radīšanas, izdošanas, izpildīšanas vai citādas izmantošanas, ja izmaksātājs nav kolektīvā pārvaldījuma organizācija, ir sociāli apdrošināta:

- 1) **kā darba ņēmējs, ja persona nav reģistrējusi saimniecisko darbību;**
- 2) **kā pašnodarbinātais**, ja persona ir reģistrējusi saimniecisko darbību.

Pašnodarbinātā iesniegums par plānoto ienākumu un minimālo iemaksu apstrīdēšana

Ja pašnodarbinātais (kurš vienlaikus nav darba ņēmējs) prognozē, ka viņa ienākumi nerasnēs 1500 eiro ceturksnī, pašnodarbinātais var iesniegt VID **iesniegumu** par nākamā ceturkšņa vai gada plānotajiem ienākumiem, un tad minimālās iemaksas netiks aprēķinātas un nebūs jāmaksā.

Iesniegumu par plānotajiem ienākumiem iesniedz:

- 1) līdz 2022.gada 17.janvārim par pilna 2022.gada plānotajiem ienākumiem, vai
- 2) līdz 2022.gada:
17.janvārim par 2022.gada I ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
17.aprīlim par 2022.gada II ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
17.jūlijam par 2022.gada III ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
17.oktobrim par 2022.gada IV ceturksnī plānotajiem ienākumiem;
vai
- 3) vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrēšanu,
vai
- 4) 15 dienu laikā pēc darba ņēmēja statusa zaudēšanas.

Darba devējs un pašnodarbinātais Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) minimālo obligāto iemaksu aprēķinu var apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu VSAA direktoram, mēneša laikā no dienas, kad informācija nosūtīta EDS. VSAA direktora lēmumu var pārsūdzēt tiesā mēneša laikā no direktora lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienests
Nodokļu pārvalde